

Emlékbeszéd Révész Imre levelező tag felett. Ballagi Mór r. tagtól. Olvasatott a M. T. Akademia 1882. április 24-én tartott öszszes ülésében. 1—30 l. 8. r. Ez emlékbészéd a kitünő kortárstól hü képét nyújtja a nagy protestans férfinak, melegen, de tárgyilagossággal tüntetve fel, mint egyh. szónokot, politikust és történetirót. Az emlékbészéd ára 20 kr.

Magyar Plutarch. Uj Magyar Athenas. II. füzet kezdődik Bogyó Mihály életrajzával, végződik a Fekete Jánoséval. Egy-egy füzet ára 30 kr. Kapható Aigner Lajosnál Budapesten. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Unitárius Kis Könyvtár. Szerkeszti Derzsi Károly budapesti unitar. lelkész II. füzet. Tartalma: Az unitarius ker. vallás erős érvei. A Krisztusi keresztény vallás. Mindkettő Gaskell Vilmos után. E tractok igen jól vannak választva s azokból a nem unitáriusok alaposabb fogalmakat szerezhhetnek vallási elveinkről. De unitáriusok is haszonnal olvashatják. Ajánljuk a t. közönség pártfogásába. Egy füzet ára 5 kr.

A „Magyar Könyvtár“ című közhasznú füzetes vállalatból újabban megjelent füzet Galgóczi Károly „A haszonhajtó szőlőmivelés leglényegesebb fogásai“ című dolgozatát tartalmazza. A könnyen érthető modorban kidolgozott s különösen a szőlőgazdákra nézve értékes művecskét melegen ajánljuk az illetők figyelmébe. A füzet ára 15 kr. Kapható Aigner Lajosnál Budapesten.

K Ü L Ö N F É L É K.

Charruau francia prot. egyházi írónak a „Francia Protestans egyházi viszonyokról“ fennebb közlött cikkére, melyet egyenesen folyóiratunk számára írt, különösen felhívjuk olvasóink figyelmét. Az nyilván mutatja, hogy a hittani kérdések elől a reformált egyház többé ki nem térhet. Olvasása úgy hisszük tanúságos lesz, a mikor épen nálunk is P. Nagy Gusztáv sáros-pataki tanár „Husvéthi igazság“ című cikksorozata ismét felszínre hozta a liberalismust a ref. egyházban. A francziországi reformált egyház kebelében hely adatott a törvény által a liberalisoknak. Magyarországon is, megvagyunk győződve, előbb vagy utóbb ez be fog következni.

Egyházi Főtanácsunk füzetünk megjelenésekor már együtt fog ülni. Üdvözöljük a buzgó tanácsosokat, kiket az egyház ügyei iránti meleg érdeklődés hozott körünkbe. S kívánjuk, hogy ez alkalommal is a bölcsesség és szeretet lelke vezérelje tanácskozásaikban s határozataik egyházunk előmenetelére, virágoztatására szolgáljanak.

Az amerikai unitárius és más keresztény egyházak Nemzeti Conferentiája folyó évi sept. 18—22. napjain fog megtartatni Saratogában. A „Nemzeti Conferentiát“ az amerikai liberális keresztények 1865-ben az Unio újjáalakulása évében hozták létre oly czélból, hogy a szabad, független gyülekezeteket egyesítse a kereszténységnek Jézus egytetemes nagy elvei szerint való terjesztésében. Gyülelései nincsenek időhöz kötve, hanem a körülmények szerint tartatnak.

Ujabbban minden két évre esik egy s az érdekeltség azok iránt fokozatos mérvben növekedik. Az amerikai szabad egyházak fent jelzett idei összejövetelére az angol liberalis gyülekezetek dr. Carpenter B. Vilmost, a londoni tudós egyetem és a francia Institute tagját és Hopps lelkészt, az angol unitárius lelkészi kar egyik legkitünőbbjét küldik képviselőül. A magyarországi unitáriusok is meghivatván, az Egyh. K. Tanács Kovács Jánost, kolozsvári főiskolánkban igazgató tanárt, az egyetemen az angol nyelv tanárát, szerkesztőtársunkat bizta meg képviselével. Kovács barátunk aug. 27-én indult el a nagy utra, az unitárius tanári kar s más világiak szerencse-kívánatai közt. A Conferentia után Allen tanár, mult évi látogatónk, felhívására hosszabb ideig szándékozik Amerikában maradni az erdélyi unitárius egyház s a magyar miveltségi viszonyok ismertetésére. Követünk küldetéséhez egyházi, mint nemzeti tekintetben szép remények fűződnek.

A szentgericzei unitár. hitközség Farkas György halálával üresedésbe jött papi állomásra, úgy értesülünk, Ürmösi Kálmánt, az alsó-siménfalvi papot választotta meg. Mi csak üdvözölhetjük e szerencsés választást, mert meg vagyunk győződve, hogy benne egy derék papot és jó szónokot nyert az eklézsia. T. barátunknak is szerencsét kívánunk új állomásán.

Bükk László, ki a M. T. Akademiának 330 holdnyi erdőséget adott, közelebről a budapesti unitárius eklézsia iránti meleg érdeklődésének szép bizonyítványát adta azáltal, hogy annak több mint 200 drb., nagy részben theologiai, értékes könyvet ajándékozott s e mellett a nem rég megindított „Unitárius Kis Könyvtár“ egyik füzetének kiadási költségeit is fedezte. Örömmel jegyezzük fel a jótékonyságnak e szép tényeit.

Szokoly Viktorné, szül. Hegedüs Mária, ki július hó 2-kán hunyt el Tinnyén, összes ingatlan vagyonát a budapesti első női ipartanodának hagyományozta, azon feltétel alatt, hogy ennek kamatait magyar földön született és magyar ajku növendékek élvezzék. Férje után a budapesti egyházzól is megemlékezett: terjedelmes szépirodalmi könyvtárának örökösévé tette.

Iskolai értesítők 1831. 2. évről. Értesítő az Unitárius Vallásközönség iskoláiról. A nevelésügyi bizottság megbízásából szerkesztette: Kovács János igazgató-tanár. Az E. K. Tanács pár év óta, ha áldozattal is, Értesítőt adat közre gymnasiumainkról a közönség tájékozása végett. Itt közöljük a főbb adatokat. A papnevelő intézetben működött 5 tanár; 1 szaktanító. A gymnasiumban; 8 r. tanár; 6 s. tanár; 1 ideigl. tanár; 4 köztanító; 6 szaktanító. Az elemi iskolában: 5 tanító. A papnöveldeben 13 papjelölt; a három éven 9 növendék. A gymnasiumban: 254. Az elemi iskolában; 72. Összesen: 348. Érettségi vizsgára állott 31. Ebből egy vagy 2 tantárgyból septemberig visszavettettet 8. Papi szigorlatra: 2. 1 dicséretes, 1 kielégítő eredménnyel. Ösztöndíjak, jutalmak, segélyezés és javadalnak értéke: 12042 frt 57 kr. o. é. A főtanodai kórházra tett összes kiadás: 254 frt 40 kr. Ebből visszatérttetett 56 frt 15 kr., a többit az E. K. Tanács elengedte szegénysorsu tanulóknak. A főiskolai könyvtár áll: 23,991 drb.

könyvből. — A tordai iskolában a tanerők száma 13; tanulók sz. az öt gymn. osztályban: 90; az elemi iskolában: 87. Összesen: 177. A tanulók segélyezése összesen: 3370 frt. Könyvtár 2144 köt. — A székely-kereszturi iskolában tanerő: 9; tanulók száma: a gymnasiumban 125; az előkészítőben: 28; osztálytalan: 13; összesen: 167. A könyvtár áll: 9684 drbból. A kimutatás szerint iskoláink éléhaladásnak örvendenek. Az Értesítő nagy gonddal s könnyen áttekinthető berendezéssel van összeállítva. — A székely-udvarhelyi ev. ref. collegium értesítője. Igazgató Bod Károly. Rendes tanárok sz. 6; a segéd tanerők sz. 13; a tanulók összes sz. 279. Ösztöndíj és segélypénz czimén 88 tanulónak kiadatott: 1897 frt 40 kr. és 24 véka gabona. — A sárospataki ref. főiskola (akadémia és gymnázium) értesítője. Bokor József akadémiai, Maklári P. Miklós gymnáziumi igazgató; tanulók száma az akadémian 153; a gymnáziumban 567. — A kolozsvári állami segélyt élvező nyilvánossági joggal felruházott felsőbb kereskedelmi iskola értesítője. Igazgató tanár Kiss Sándor; tanárok száma 9; tanulók száma 41. Az állam az intézetet 7000 frttal segélyezi. — A brasói magyar királyi állami elemi, polgári és ipariskolák értesítője. Igazgató Orbán Ferencz. Az elemi iskolákban a tanerők száma 13. A belvárosi iskolákban a mindkét nembeli tanulók száma 254. Nemzetiség szerint: magyar 228, magyar-német 25, szász 8, román 16. A bolonyai iskolában a mindkét nembeli tanulók száma 125. Nemzetiség szerint: magyar 121, magyar-német 15, román 2. A polgári iskolában a tanerők száma 9. A mindkét nembeli tanulók sz. 76. Nemzetiség szerint: magyar 54, magyar-német 23, szász 9, román 8.

Gyászhirek: Végh Sámuel, egyh. tanácsos, a gr. Bánfy-család jószágigazgatója, f. évi augusztus 29-én, 76 éves korában jobb létre szenderült. Halálát mély részvéttel jegyezzük fel, mert egyike volt a legnemesebb lelkeknek. Kolozsvári főiskolánknak tanult. Jogot végezve, a maros-vásárhelyi kir. táblán nyert bírói állást. Később a gr. Bánfy-család hívta meg jószágigazgatónak, s e minőségben 40 esztendőig, csaknem haláláig, a leghűségesebben, tiszta kezekkel szolgálta a családot. Nem nősült s egész élete munkásságát rokonainak szentelte s most a Végh-család hálája kíséri sírjába. Egyházunk közügyeiben is buzgón vett részt. A közadakozásoknál neve mindig az első között volt. Szeretetremlő, barátságos és loyális egyéniségeért a társaságban kedvelték és tisztelték. Legyen áldott emléke közöttünk a nemes szívnek, a derék férfiúnak! — Vécei Sámuel derék kereskedőt és családját, kik kolozsvári gyülekezetünk tagjai, lesújtó, érzékeny veszteség érte. Egyetlen gyermeküket Lajost, ki maga az élet volt, a himlőjárvány hirtelen elragadta. Az idő hozzon gyógyírt a vérző szivekre!

Sajtóhibák: Mult füzetünkben 133. lap, 3. sor alulról: „épen úgy, minthogy stb.“ helyett olv. „épen úgy, mint voltak olyanok, a kik azt vitatták, hogy a külvilágtól nyert benyomásaim nem egyébek illusionál.“ 134. lap, 15. sor alulról: „irányu“ helyett olv. „arányu.“ 135. lap, 7. sor alulról: „az atheismus“ helyett olv. „az a theismus“. 146. lap, 8. sor felülről: „mindazok“ helyett olv. „mindazon sergei.“

ARANYKÖNYV.

A Budapesten alapítandó unitárius rendes lelkészi állomásra s állandó imaházra tett kegyes adományok.

XII. közlemény.

A tordai unitárius egyház kiküldöttei, Derzsi Károly és Lukács Sándor közreműködésével, a 315 számú gyűjtőiben: Szigethy Sándor 5